

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	XIV
PŘEDMLUVA	XVIII

ČÁST PRVNÍ

Odpovědnost v právu občanském

1	Odpovědnost založená na pravděpodobnosti	3
1.1	Úvod	3
1.2	Probabilisticko-proporcionální odpovědnost	3
1.3	Teorie ztráty šancí	7
	3.1.1 Problematika vyčíslení a odškodnění ztráty šance	8
1.4	Závěr	9
2	Vybrané otázky z odpovědnosti za újmu způsobenou při výkonu právnické profese advokátem	11
2.1	Úvod	11
2.2	Základní hmotněprávní problematika odpovědnosti advokáta	12
2.3	Povaha odpovědnosti advokáta za újmu	14
2.4	Předpoklady vzniku odpovědnosti advokáta za újmu	16
2.5	Odpovědnost advokáta za rizikovou procesní strategii	18
2.6	Závěr	19
3	Odpovědnost za škodu způsobenou informací nebo radou ve světle aktuální judikatury	21
3.1	Úvod	21
3.2	Odpovědnost za škodu dle občanského zákoníku	21
3.3	Odpovědnost za škodu dle zákona o advokacii	23
3.4	Závěr	26
4	Alternativní pohled na běh lhůty pro uplatnění práva z vadného plnění v případě výměny věci	29
4.1	Úvod	29
4.2	Obecné terminologické předznamenání – pábení kolem pojmu odpovědnost	29
4.3	Bližší představení a rozbor rozhodnutí Nejvyššího soudu	30

4.3.1	Představení právního případu.	30
4.4	Soudní rozhodnutí	31
4.5	Závěrečné shrnutí.	33
5	Meze povinnosti k náhradě újmy vlastníka jednotky	35
5.1	Úvod	35
5.1.1	Povinnost k náhradě újmy vzniklé na společných částech domu a pozemku	36
5.1.2	Ohrožení, změna a poškození společných částí	37
5.2	Újma na společných částech domu a pozemku způsobená jednáním třetích osob.	38
5.2.1	Povinnost k náhradě újmy na majetku	39
5.2.2	Újma způsobená jednáním vlastníka	39
5.3	Újma způsobená jednáním třetích osob	40
5.4	Povinnost k náhradě újmy na zdraví	41
5.4.1	Újma na zdraví způsobená v souvislosti s užíváním jednotky . . .	41
5.4.2	Újma na zdraví způsobená nájemcem	42
5.5	Závěr	43
6	Povinnosti souseda při výsadbě rostlin na svém pozemku ve vztahu k pozemku sousednímu	45
6.1	Úvod	45
6.2	Východiska současné právní úpravy ochrany sousedských práv	45
6.3	K samotné právní úpravě	46
6.3.1	Obecné omezení vlastnického práva v § 1012 obč. zák.	46
6.3.2	Speciální omezení vlastnického práva	47
6.3	Povinnosti souseda při výsadbě rostlin dle § 1017 obč. zák.	48
6.3.1	Obecný výklad ust. § 1017 obč. zák.	48
6.3.2	Zvláštní podmínky pro uplatnění ochrany sousedských práv. . . .	49
6.4	Kazuistika k § 1017 obč. zák.	52
6.5	Závěr	54
7	Vývoj institutu ručení v českém právu	57
7.1	Úvod	57
7.2	Použití ručení na území Česka ve středověku	57
7.3	Pojem ručení v českých občanských zákonících různých dob	59
7.3.1	Regulace <i>fideiussio</i> ve Všeobecném zákoníku občanském.	60
7.3.2	Regulace ručení v občanském zákoníku z roku 1964 a v obchodním zákoníku z roku 1991.	61
7.3.3	Regulace v platném občanském zákoníku z roku 2012	63
7.4	Závěr	63

8	Předpoklady vzniku nároku na úšlý zisk za mimořádných okolností s ohledem na dosavadní judikaturu českých soudů	65
8.1	Úvod	65
8.2	Hypotetičnost ušlého zisku	65
8.3	Nutnost prokázání existujících či reálně dosažitelných okolností	66
8.4	Ušlý zisk spočívající ve znemožnění pravidelných či standardních výnosů.	68
8.5	Proč je nezbytné prokázání existujících nebo reálně dosažitelných okolností?	69
8.6	Vliv mimořádných okolností na posuzování budoucího pravidelného běhu věcí	71
8.7	Závěr	72
9	Odpovědnost obce za újmu vzniklou při činnosti obecní policie.	73
9.1	Úvod	73
9.2	Podmínky odpovědnosti obce podle zákona o obecní policii.	74
9.3	Strážník obecní policie.	75
9.4	Škoda	76
9.5	Souvislost s plněním úkolů obecní policie.	77
9.6	Liberace	78
9.7	Podmínky odpovědnosti obce podle zákona o odpovědnosti za škodu . .	79
9.8	Vztahy vybraných právních předpisů upravujících odpovědnost obce. . .	80
9.9	Závěr	82

ČÁST DRUHÁ

Odpovědnost v právu rodinném

1	Rodičovská odpovědnost pohledem vzájemných povinností a práv . .	85
1.1	Úvod	85
1.2	Historický exkurs do vývoje povinností a práv rodičů a dětí	85
1.3	Povinnosti a práva rodičů a dětí jako součást rodičovské odpovědnosti . .	86
1.4	Odpovědnost jako součást rodičovské odpovědnosti	92
1.5	Závěr	93
2	Doktrína private ordering, rodičovská odpovědnost a role státu v rodinné mediaci	95
2.1	Úvod	95
2.2	Vymezení doktríny private ordering.	96
2.3	Private ordering v rodinném právu.	97
2.4	Proměny diskurzivních formací ve 2. pol. 20. století.	98
2.5	Vztahy mezi členy rodiny a mezi rodinou a státem	102

2.6	Individuální vs. relační autonomie	102
2.7	Institucionální role rodičů	105
2.8	Dobrovolnost a mimosmluvní rolové povinnosti	107
2.9	Problém dobrovolnosti rodinné mediace	108
2.10	Závěr	109
3	Nejlepší zájem dítěte v okamžiku rozvodu: Praktická úvaha o rovnováze mezi odpovědností rodičů a povinnostmi státu ..	111
3.1	Rodičovská odpovědnost	111
3.2	Posílení odpovědnosti rodičů v rozvodovém procesu	113
3.3	Role státu	117
4	Vybrané povinnosti hmotněprávního opatrovníka dospělého člověka.	121
4.1	Úvod	121
4.2	Vybrané povinnosti hmotněprávního opatrovníka při zastupování opatrovance	122
4.3	Povinnosti opatrovníka v oblasti pracovněprávní.	123
4.4	Povinnosti opatrovníka v oblasti rozhodování o zdraví	125
4.5	Zastoupení při umístění člověka do „ústavního“ zařízení	127
4.6	Závěr	129
5	Náhrada škody za ztrátu života a svobody během druhé světové války	131
5.1	Úvod	131
5.2	Zločin udavačství	131
5.3	Soukromoprávní náhrada škody	133
5.4	Současný právní řád	136
5.4.1	Odškodnění obětí nacistické perzekuce	136
5.4.2	Náhrada škody za křivé obvinění	137
5.5	Závěr	140

ČÁST TŘETÍ

Odpovědnost v právu obchodním a pracovním

1	Vliv změny okolností na povinnosti stran kupní smlouvy podle českého práva a Vídeňské úmluvy	143
1.1	Úvodní vymezení zkoumané oblasti a pojmů	143
1.2	Stručný exkurz do českého řešení změny okolností (§ 1764 a násl. obč. zák.)	144
1.3	Rozhodné právo v kontextu mezinárodní kupní smlouvy	146

1.3.1	Přednostní aplikace Vídeňské úmluvy	146
1.3.2	Smluvní vyloučení aplikace Vídeňské úmluvy	147
1.3.3	Omezená role národního práva	148
1.4	Vliv změny okolností na smluvní povinnosti dle Vídeňské úmluvy ...	149
1.4.1	Zahrnutí koncepce hardship pod Vídeňskou úmluvu	150
1.4.2	Vyloučení § 1765 obč. zák. v kontextu kupních smluv řídících se Vídeňskou úmluvou	151
1.5	Závěr	151
2	Obrácené důkazní břemeno při porušení péče řádného hospodáře	153
2.1	Úvod	153
2.2	Péče řádného hospodáře	153
2.3	Důkazní břemeno obecně	154
2.4	Obrácené důkazní břemeno	156
2.5	Důkazní břemeno při porušení péče řádného hospodáře	157
2.5.1	Rozsah obrácení důkazního břemene	158
2.6	Navrácení důkazního břemene	159
2.6.1	Typově vymezené situace	160
2.7	Stínový vedoucí	161
2.8	Závěr	162
3	Odpovědnost za škodu v oblasti zprostředkování pojištění	165
3.1	Úvod	165
3.2	Typy zprostředkovatelů	166
3.2.1	Samostatný zprostředkovatel	168
3.2.2	Vázaný zástupce	169
3.2.3	Doplňkový zprostředkovatel	171
3.2.4	Skupinové pojištění	171
3.3	Kombinace odpovědnostních vztahů	172
3.4	Škoda způsobená informací nebo radou	173
3.5	Závěr	177
4	Nekalé obchodné praktiky a povinnost bdelosti v koncepte priemerného spotrebiteľa	179
4.1	Úvod	179
4.2	Nekalé obchodné praktiky a koncepcia priemerného spotrebiteľa	180
4.3	Miera ostrážitosti u priemerného spotrebiteľa	182
4.4	Záver	185
5	Zvláštní povinnosti (nejen) členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace	187
5.1	Úvod	187

5.2	Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace	187
5.3	Incidenční spor	189
5.4	Porušení povinností při úpadku obchodní korporace	190
5.5	Vydání prospěchu z výkonu funkce	191
5.6	Žaloba na doplnění pasiv	192
5.7	Závěr	194
6	Zvláštní povinnost doplnit majetkovou podstatu upadnuvší obchodní korporace	197
6.1	Úvod	197
6.2	Dosavadní právní úprava a její nedostatky	198
6.3	Zvláštní povinnost doplnit majetkovou podstatu upadnuvší obchodní korporace	200
6.4	Časová působnost institutu zvláštní povinnosti doplnit majetkovou podstatu	204
6.5	Závěr	205
7	Pracovní úraz zaměstnance a povinnosti zaměstnavatele s ním spojené	207
7.1	Úvod	207
7.2	Podstata pracovního úrazu a kdy k němu může dojít?	208
7.3	Povinnosti zaměstnavatele s pracovním úrazem související	210
7.4	Následky pracovního úrazu	213
7.5	Závěr	215
8	Povinnost k zastupování zaměstnance při sdílení pracovního místa v komparativní perspektivě	217
8.1	Úvod	217
8.2	Reglementace sdíleného pracovního místa v zákoníku práce	217
8.3	Zastupování nepřítomného zaměstnance na témže sdíleném pracovním místě	219
8.3.1	Analýza tuzemské koncepce	219
8.3.2	Komparace s přístupy slovenského a německého zákonodárce	221
8.4	Závěr	223

ČÁST ČTVRTÁ

Procesní souvislosti

1	Modelová evropská pravidla civilního procesu – základní povinnosti stran a soudu	227
1.1	Úvod	227

1.2	Základní představení Modelových evropských pravidel civilního procesu	228
1.3	Povinnosti stran a soudu v Modelových evropských pravidlech civilního procesu	230
1.3.1	Obecně	230
1.3.2	Základní povinnosti stran (a právních zástupců)	232
1.3.3	Základní povinnosti soudu	234
1.4	Pohled české právní vědy na povinnosti stran, jejich právních zástupců a soudu ve světle MERCIP	236
1.5	Závěr	237
2	Poučovací povinnost civilního soudu	239
2.1	Úvod	239
2.2	Obecná poučovací povinnost soudu (§ 5 o. s. ř.)	241
2.3	Poučení o následcích zmeškání jednání – možnost vydat kontumační rozsudek	245
2.4	Poučovací povinnost <i>de lege ferenda</i>	246
2.5	Závěr	248
3	K poučovací povinnosti soudu podle § 118a odst. 2 o. s. ř.	249
3.1	Úvod	249
3.2	Poučovací povinnost soudu podle § 118a odst. 2 o. s. ř. – hmotněprávní, nebo pouze procesní?	251
3.3	Meze hmotněprávní poučovací povinnosti soudu	254
3.4	Závěr	256
4	Koncept silného sudcu v kontexte materiálneho vedenia sporu	259
4.1	Úvod	259
4.2	Koncepcie civilního procesu	260
4.2.1	Liberálna koncepcia	262
4.2.2	Sociálna koncepcia	263
4.2.3	Anglosaská koncepcia	264
4.3	Koncept silného sudcu	266
4.3.1	Právna debata	268
4.3.2	Dopytovacia, poučovacia a vysvetľovacia povinnosť súdu	270
4.3.3	Štruktúrovanie procesnej látky	272
5	Procesní odpovědnost dlužníka a věřitele v insolvenčním řízení ve světle judikatury Nejvyššího soudu ČR	275
5.1	Úvod	275
5.2	Odpovědnost účastníků insolvenčního řízení	276

5.2.1	Odpovědnost dlužníka	276
5.2.2	Odpovědnost věřitele	278
5.2.3	Odpovědnost insolvenčního správce	281
5.3	Závěr	283
6	Odpovědnost dlužníka za porušení povinnosti podat insolvenční návrh.	285
6.1	Úvod	285
6.2	Povinnost dlužníka podat insolvenční návrh	286
6.3	Odpovědnost dlužníka za škodu způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh	289
6.4	Závěr	291
7	Povinnosti a limity pravomoci soudů při posuzování rozhodčí smlouvy	293
7.1	Úvod	293
7.2	Stručný přehled doktrinárních požadavků vztahujících se ke konstituování fóra	294
7.3	Vady konstituování fóra jako důvod absolutní neplatnosti rozhodčí smlouvy	296
7.4	Nepodjatost rozhodce	298
7.5	Závěr	301

ČÁST PÁTÁ

Odpovědnost a umělá inteligence

1	Koncepce a vývoj právní odpovědnosti v kontextu umělé inteligence	305
1.1	Úvod	305
1.2	Povaha umělé inteligence	305
1.3	Koncepce právní odpovědnosti v kontextu umělé inteligence	309
1.4	Vývoj právní odpovědnosti v kontextu umělé inteligence	311
1.5	Závěrem	313
2	Vliv algoritmického rozhodování a imperativu zachování základních práv na pojetí civilněprávní odpovědnosti sociálních sítí za obsah nahraný třetími subjekty	315
2.1	Úvod	315
2.2	Právní úprava	316
2.3	Varianty <i>de lege ferenda</i>	317
2.4	Problematické užití umělé inteligence	320

2.5	Za co by sociální síť naopak odpovídat měla?	321
2.6	Závěr	322
3	Povinnost k náhradě újmy na zdraví způsobené při (ne)použití umělé inteligence v lékařské diagnostice	323
3.1	Pojem umělé inteligence	323
3.2	Využití umělé inteligence v lékařské diagnostice	324
3.3	Újma na zdraví způsobená nesprávnou diagnózou	326
3.4	Postup lege artis v lékařské diagnostice	327
3.5	Odpovědnost při (ne)použití umělé inteligence v lékařské diagnostice ..	328
3.5.1	Způsobení újmy na zdraví v důsledku chybné negativní nebo pozitivní diagnózy stanovené při použití umělé inteligence	328
3.5.2	Způsobení újmy na zdraví v důsledku chybné negativní nebo pozitivní diagnózy stanovené při odchýlení se od výstupu umělé inteligence	331
3.5.3	Způsobení újmy na zdraví v důsledku chybné negativní nebo pozitivní diagnózy stanovené při opomenutí použití umělé inteligence	332
3.6	Závěr	332
4	Je umělá inteligence zaujatá? Právna regulácia umelej inteligencie v oblasti práva proti diskriminácii a ochrany osobných údajov	335
4.1	Čo spôsobuje zaujatosť umelej inteligencie?	335
4.2	Rovnosť príležitostí a zákaz diskriminácie	337
4.2.1	Rozsah právnej úpravy zákazu diskriminácie	337
4.3	Priama v. nepriama diskriminácia	338
4.4	Dokazovanie	339
4.5	Právo na ochranu osobných údajov	340
4.5.1	Práva dotknutých osôb	340
4.5.2	Citlivé údaje	342
4.6	Záver	343
	Abstrakt	345
	Abstract	347
	Seznam literatury	349
	Věcný rejstřík	363